

Nr 39.

Av herr **Hage**, *angående åvägabringande av sådana bestämmelser, att riksdagsgrupp må kunna erhålla anslag för avlönande av sekreterare.*

Det är otvivelaktigt, att den svenska riksdagens ledamöter, även efter den höjning av arvodet, som grundlagsfästes vid 1918 års riksdag, ha en synnerligen obetydlig ersättning för sitt arbete i förhållande till de arvoden, som utgå inom andra länders parlament. Detta har vid upprepade tillfällen klarlagts genom motioner i riksdagen och behöver alltså ej ytterligare här påvisas.

Givet är, att ett sådant förhållande i vissa fall kan verka ofördelaktigt på resultatet av den enskilde riksdagsmannens arbetsprestation. En förutsättning för att denna arbetsprestation skall bliva tillfredsställande är, att riksdagsmannen har tillfälle att grundligt genomtränga de frågor, som han har att behandla och speciellt sådana ärenden, där motionsinitiativ av honom framföras. Detta förutsätter många gånger vidlyftiga utredningar, sifferberäkningar, inhämtande av upplysningar från statsverk eller andra institutioner eller från enskilda personer. I andra fall åter kräves ett noggrant studium i bibliotek och genomläsande av föregående års riksdagsförhandlingar, vilket i flere fall är synnerligen tidsödande. Har riksdagsmannen utöver detta att deltaga i utskottsarbete och åligger honom dessutom att i hemorten och annars fullgöra diverse offentliga och andra uppdrag av olika slag, så bliva i de flesta fall möjligheterna att själv åstadkomma ovannämnda förarbeten och utredningar nästan inga. Många gånger blir därav följd, att initiativ, som av riksdagsgrupper eller enskilda motionärer planerats i betydelsefulla frågor, ej kunna fullföljas. I andra fall åter framföras de kanske det oaktat men utan den mera detaljerade utarbetning och utan den utredning, som varit önskvärd och som under andra förutsättningar skulle ha kunnat åstadkommas.

I en eller annan riksdagsgrupp har man kommit till insikt om, att något måste göras för att tillmötesgå det behov, som ovan nämnts. Man har därför tillfälligt eller permanent anställt arbetskraft för utarbetande av vissa motioner, utredningar, yttranden m. m. Samtidigt har man även kommit underfund med, att det i en riksdagsgrupp uppstår en hel del annat sekreterarearbete, ordnande av in- och utgående skrivelser, referat till pressen m. m., som hotar tillväxa på sådant sätt, att det snart tager en god del av en mans arbetskraft under riksdagstiden. Allt detta har allt tydligare visat på behovet att inom varje riksdagsgrupp åtgärder vidtagas för att åstadkomma en arbetskraft, som mera odelat kan ägna sig åt nämnda uppgifter. Men ett tillmötesgående av detta behov kostar givetvis pengar, som med de bestämmelser, som nu äro gällande, givetvis måste betalas genom sammanskott av medlemmarna i en riksdagsgrupp, d. v. s. tagas ut ur ett riksdagsarvode, som, åtminstone med nu rådande penningvärde, är redan utan en sådan åderlåtning alldeles för ringa tilltaget, åtminstone i de fall, då riksdagsmannen har en sådan anställning, att han förlorar hela eller en större del av sin arbetsinkomst under riksdagstiden.

I Nordamerikas förenta stater har erkännandet av detta faktum, att folkrepresentanten behöver anslag för arbetshjälp vid utförande av sitt uppdrag, tagit sig uttryck däruti, att *varje* kongressmedlem har anslag för anställande av en sekreterare. Det är ej meningen att här framföra ett så långt gående yrkande. Däremot borde det kunna anses som ett synnerligen blygsamt och väl motiverat yrkande, om man ifrågasatte ett lämpligt anslag till varje inom riksdagen existerande politisk partigrupp för att sätta densamma i stånd att anställa och avlöna sekreterare. Vederbörande grupper borde därvidlag ha rätt bestämma, om de ville använda hela anslaget eller en del därav för anställande av en permanent gruppsekreterare eller om de ville använda anslaget på det sättet, att det fingo användas för tillfällig anställning av arbetshjälp vid förberedande och framförande av vissa frågor. För de fall, då en permanent sekreterare anställdes, kunde det ifrågasättas, om ej anslaget till avlöning borde ställas så högt, att anställningen kunde räcka över hela året, så att sekreteraren kunde efter de direktiv, som lämnades av riksdagsgruppen vid slutet av en riksdag, förbereda och genom utredningar m. m. lägga grunden till gruppens arbete under den kommande riksdagen.

Ett beslut sådant som det här ifrågasatta borde kunna fattas utan ett fördröjande genom en utredning. Men det är nu ett känt förhållande, att riksdagen ofta visat obenägenhet för att utan en föregående utredning gå med på ett alldeles nytt anslag. Möjligt är ock, att beviljandet av ett sådant anslag förutsätter en ändring av riksdagsordningen och alltså innebär

en grundlagsändring. Jag vill av dessa skäl inskränka mig till att nu påyrka en utredning av frågan.

Det hemställas alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för riksdagen framlägga ett förslag till sådana bestämmelser, att riksdagsgrupp må kunna erhålla anslag för avlönande av sekreterare.

Stockholm den 18 januari 1919.

Ernst Hage.
